Министерство на образованието и науката

Олимпиада по математическа лингвистика — 2018/2019 г.
Областен кръг

Тема за V–VII клас (100 т.)

Задача 1 (40 т.). Дадени са глаголи на езика онгота във форми за 1 л. ед. ч. минало, сегашно и бъдеще време, както и преводите им на български. Някои форми са пропуснати:

мин. вр.	сег. вр.	бъд. вр.	
ka-cíg	ka-cígi	ká-cig	*шия*
ka-ħéd	ka-ħédi	ká-ħed	*завързвам*
ka-qáfi	ka-qáfini	ka-qafí	*ловя риба*
ka-dángaɗ	ka-dángaɗi	ka-dangáɗ	*работя*
ka-gútalis	ka-gútalisi	ka-gutalís	*карам да скача*
ka-gáɗ	ka-gáɗi	ká-gaɗ	*режа*
ka-hóbi	ka-hóbini	ka-hobí	*мия*
ka-ée	(1)	(2)	*идвам*
ka-tsíi	ka-tsíini	(3)	*знам*
ka-ʕébeʕe	ka-ʕébeʕeni	(4)	*лошо ми е*
ka-gúfaʕ	(5)	ka-gufáʕ	*кашлям*
(6)	ka-xáabi	ka-xaáb	*чеша*
(7)	ka-gísi	(8)	*разказвам*
(9)	(10)	ka-loolsán	*сърдя*

Запълнете празните места (и поставете ударенията).

☝ На езика онгота (бирале) говорят само няколко души в югозападна Етиопия. Буквите c, ɗ, g, ħ, q, x, ʕ означават съгласни звукове.

Задача 2 (35 т.). Дадени са думи и изрази на датски и на шведски:

датски	шведски	
en elefant	**en elefant**	*слон*
en stor elefant	**en stor elefant**	*голям слон*
elefanten	**elefanten**	*слонът*
den store elefant	**den stora elefanten**	*големият слон*

Кои от следните думи и изрази са на датски и кои — на шведски?

(а) **en mand** *мъж*

(б) **en ung man** *млад мъж*

(в) **manden** *мъжът*

(г) **en ung mand** *млад мъж*

(д) **den unge mand** *младият мъж*

(е) **mannen** *мъжът*

(ж) **den unge mannen** *младият мъж*

(з) **en man** *мъж*

Задача 3 (25 т.). Дадени са изречения на малайски език и техните преводи на български:

1. **Gadis cantik itu tidak kaya.**
   Красивото момиче не е богато.
2. **Pemabuk itu tidak bahagia.**
   Пияницата не е щастлив.
3. **Kekayaan itu bukan dari teman bapa.**
   Богатството не е от неговия баща.
4. **Wang itu bukan kebahagiaan.**
   Парите не са щастие.
5. **Kareta itu tidak berdating dari medan itu.**
   Колата не идва от полето.
6. **Manusia itu depan rumah itu bukan pemabuk.**
   Човекът пред къщата не е пияница.
7. **Hadiah itu bukan untuk bapa itu.**
   Подаръкът не е за бащата.
8. **Gadis bahagia itu tidak bermenangis.**
   Щастливото момиче не плаче.

Преведете на малайски:

9. *Красотата не е подарък.*
10. *Богатото момиче не е пияница.*
11. *Неговото богатство не е за момичето.*
12. *Човекът не идва.*
13. *Подаръкът от пияницата не е красив.*

Министерство на образованието и науката

Олимпиада по математическа лингвистика — 2018/2019 г.
Областен кръг
Тема за VIII–XII клас (100 т.)

Задача 1 (30 т.). Дадени са глаголни форми на клингонски език и техните преводи на английски и на български:

parmeH	in order to dislike it	*за да го мрази*
boparbe’’a’	don’t you$_{(pl.)}$ dislike it?	*не го ли мразите?*
parmoHlaH’a’	is he able to make him dislike it?	*може ли да го кара да го мрази?*
luparHa’	they like it	*обичат го*
parchuqbe’laH	they are able to not dislike each other	*могат да не се мразят (един друг)*
parchuqlaHbe’	they aren’t able to dislike each other	*не могат да се мразят (един друг)*
Daparrup	you$_{(sg.)}$ are ready to dislike it	*готов си да го мразиш*
DaparHa’chugh	if you$_{(sg.)}$ like it	*ако го обичаш*
parHa’laHmeH	in order to be able to like it	*за да може да го обича*
luparmoHbe’	they do not make him dislike it	*не го карат да го мрази*

(а) Преведете на английски или на български:

boparchuqrupmoHbe’chugh; luparHa’be’rup’a’.

(б) Преведете на клингонски:

aren’t you$_{(sg.)}$ ready to dislike it?	*не си ли готов да го мразиш?*
they like each other	*обичат се (един друг)*
in order to make him dislike it	*за да го кара да го мрази*
if you$_{(pl.)}$ are able to dislike it	*ако можете да го мразите*

Клингонският език е разработен от американския езиковед Марк Окранд; в научнофантастичния сериал „Стар трек” на него говори войнственият другопланетен народ на клингоните. В стандартната му латинска транскрипция се употребяват и малки букви, и главни — за особено „извънземните” звукове (напр. **H** се произнася приблизително като българското *х* и никак не прилича на английското *h*); буквосъчетанията **ch** и **gh** и апострофът (**’**) означават съгласни звукове.

Задача 2 (30 т.). Дадени са изрази на езика кирибати и преводите им на български в променен ред:

abubua uangaun ma ruakai te uee, **angaun ma uaai te tabonibai,** **itiman te nati te mm’aane, itingaun ma tenikai te kai,** **nimabubua ononga un ma teman te maninnara,** **tebubua ao ruaman te teinnaiine,** **tengaun ma ruaai te bentira, uabaa te beeba**	*2 листа хартия,* *7 синове, 19 молива,* *42 пръста, 73 дървета,* *109 момичета,* *429 цветя, 561 комара*

(а) Определете кое какво е.

(б) Преведете на български:
nimakai te uee, onobubua ao teniman te nati te mm’aane.

(в) Преведете на кирибати:
4 момичета, 27 пръста, 301 дървета, 736 листа хартия.

Кирибати е език от австронезийското семейство. Говори се от около 100 хиляди души в едноименната островна държава в Микронезия (в Тихия океан).

Задача 2 (40 т.). Дадени са корейски думи с корейско писмо и с малко опростена фонетична транскрипция:

국립	[kuŋnip]	*държавен*
국시	[kukɕi]	*държавен принцип*
균산	[kjunsan]	*шапка на гъба*
금년	[kymnjən]	*тази година*
논리학	[nollihak]	*логика*
삭망	[saŋmak]	*сизигия*
설날	[səllal]	*Нова година*
손녀	[sonnjə]	*внучка*

숭람	[suŋnam]	*багрилна сърпица*
식량	[ɕiŋnjaŋ]	*храна*
십년	[ɕimnjən]	*десет години*
하늘	[hanyl]	*небе*
밥상		*трапеза*
승률		*процент на спечелените състезания*
학년		*учебна година*

(а) Напишете с фонетична транскрипция последните три думи.

(б) Напишете с корейско писмо всички възможни думи, които се произнасят като [ɕimni]. Една от тях значи *десет ли*; посочете я.

За корейския език се смята, че няма други родствени на него езици. Говори се от около 77 млн. души, в т. ч. 48 млн. в Южна Корея, където, живот и здраве, в последните дни на юли и първите на август ще се проведе XVII международна олимпиада по лингвистика.

В транскрипцията буквите **ə** и **ʏ** означават гласни звукове, подобни на българското ъ (първият е по-широк, а вторият — по-тесен), **j** се чете като *й*, **ŋ** — като *н* в думата *гонг* (т. е. като *ng* в английски или немски), а **ɕ** е меко *ш*.

Ли е единица мярка за дължина (около ½ км). Багрилната сърпица (синилник, *Isatis tinctoria*) е растение, от което се получава синя боя. Сизигия е изравняването на Слънцето, Земята и Луната на една права по новолуние и пълнолуние.